

ները, հողերն ալ թօթվելու է. բայց պէտք չէ մէկմէկու զարնելով թօթվել, վասն զի կրնան վիրաւորուիլ ու փտտելու պատճառ ըլլալ: Ենկէ ետքը պէտք է մէկէն շտեմարանը տանիլ՝ թէ որ կ'ուզես երկայն ատեն պահել. եթէ շաքարի համար է՝ մէկէն գործարանը տանելու է: Իսկ կտրած տերեւները մէկէն հողու մէջ թաղելու է:

(Ը) Էփաղելը և թէ շտեմարանը տանիլը նայելու է որ սառոյցը կոխելէն առաջ ըլլայ. իսկ եթէ քաղելէ դառաջ յանկարծ ցուրտը կոխէ՝ մի քաղեր, թող քաղելէն ետքը ցուրտը սկսի նէ՝ խումբ խումբ ժողվէ ու ան խումբերը իր տերեւներովը կամ յարդով աղէկ մը ծածկէ:

Եւաջները երկայն ատեն չէին քաղեր, կը թողուին որ աղէկ մը չօրնան ինչուան որ տերեւները դեղնին, ու սեպտեմբերի վերջերը կը քաղէին. բայց ետքը իմացուեցաւ որ չորու թիւնն ու տաքութիւնը աւելի փասակար են՝ քան թէ թացութիւնը:

Շականդեղը քիչ հիւանդութիւն ունի, ու խիստ քիչ ճճի կը դալճի անոր: Երբեմն քանի որ պզտիկ է՝ ցրտէն կը զարնուի. ասոր նշանը ան է որ տակը ամենեւին չմեծնար, թէպէտ և տերեւները նշան մը չեն ցուցներ: Սովորաբար աս հիւանդութիւնս ունեցողները չեն ապրիր, բայց երբեմն կ'ըլլայ որ եթէ մէկ երկու շաքաթէն օդը տաքնայ ու քիչ մը անձրեւ գայ, կ'առողջանան. ասոր նշանն ալ ան է որ տակին ծայրը տեղ տեղ ձերմակ կէտեր կը տեսնուին: Երբեմն ալ քաղուած տակերուն կոթին կողմը խորունկ ծակ մը կ'ըլլայ. կ'երեւնայ թէ ասիկայ որդերուն ուտելէն է. բայց աս բանիս համար պէտք չէ զանոնք դուրս ձգել, վասն զի կրնայ ասոնցմէ ալ չափաւոր հիւթ հանուիլ: Շերմակ որդ մը կայ որ ծլելու ժամանակը մեծ փնաս կուտայ ճականդեղին. աս բանիս առաջը առնելու համար՝ պէտք է մէկէն խլել ան արմատները

որ մէկանոնց ալ չանցնի: Եւսայտ չափ դիւրին է ճականդեղին մշակելուն կերպը. իսկ շաքարը հանելու համար պէտք է գիտնալ բնալուծութեան սկզբունքները, և արհեստը:

ՕԳՏԱԿԱՐ ԳԻՒՏ

Նոր Գետակ աղէկ շաղախ՝ շէնքի համար:

Եւս 4 մաս ծեծած աղիւս¹, 1 մաս գաճ², 1 մաս ալ երկր(թի խարտուք³). աս խառնուրդը չափաւոր ջրի մէջ թրջոց դիր՝ մէջը քիչ մը անուշադր՝ դրած, հետն ալ ջրին չափ քացախ խառնէ: Եւ կերպով շինած շաղախը խիստ երկայն ատեն կը տևէ, սաստիկ կրակի ալ կը դիմանայ. անոր համար շատ յարմար է թոնիր՝ փուռ և ասոնց նման բաներ շինելու:

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Եփային Բարերար:

Եւ ընկերական պարտքն որ մարդս բնութեանը հետ աշխարհք կը բերէ, և ան եղբայրական և ազգային սէրը որ աստուածային և մարդկային օրէնքները կը դուլեն, ոչ ոք կրնայ աւելի օգտակար և վայելուչ կերպով կատարել՝ ինչպէս ազգային բարերար մը: Երկին բարերար է այնպիսին. մէյմը որ իր մերձաւորներուն բարիք կ'ընէ, մէյմըն ալ որ շատ մարդու կ'ընէ բարիքը: Եւսպիսի բարերարները տէրութե մը կամ ազգի մը մեծ զարդ և գլուխաւոր հիմը պէտք է համարուին, որովհետեւ ամբողջ ժողովրդեան մը եր-

1 Խորտակ:

2 Աւել:

3 Եփային:

4 Նշապ: